

Posolstvo Svätého Otca Františka

k 51. svetovému dňu spoločenských komunikačných prostriedkov

„*Neboj sa, ved' som s tebou ja*“ (Iz 43, 5)

Komunikovať v dnešnej dobe nádej a dôveru

Vďaka technologickému rozvoju sú komunikačné prostriedky také dostupné, že mnohí ľudia majú možnosť okamžite sa dozvedieť novinky a šíriť ich kapilárnym spôsobom. Tieto informácie môžu byť pekné alebo škaredé, pravdivé alebo nepravdivé. Už aj naši starodávni otcovia vo viere hovorili o ľudskej mysli ako o mlynskom kameni, ktorý poháňa voda a nemožno ho zastaviť. Avšak ten, kto je za mlyn zodpovedný, má možnosť rozhodnúť, či bude mlieť zrnó alebo kúkol'. Ľudská myseľ je stále aktívna a nemôže prestať „mlieť“ všetko, čo prijíma, ale je na nás rozhodnúť, aký materiál jej poskytneme (porov. Ján Kassián, *Epistle to Leontius*).

Chcel by som adresovať toto posolstvo na povzbudenie všetkým, ktorí – či už na profesionálnej úrovni, alebo v osobných vzťahoch – každý deň „melú“ mnohé informácie, aby mohli ponúknuť voňavý a dobrý chlieb tým, ktorí sa živia plodmi ich komunikácie. Chcel by som všetkých povzbudiť ku konštruktívnej komunikácii, ktorá odmieta predsudky voči druhým a podporuje tak kultúru stretnutia, vďaka ktorej sa možno naučiť vedome hľadiť na realitu s nádejou.

Verím, že je nutné prerušiť začarovaný kruh obáv a zastaviť špirálu strachu, ktorá je ovocím zvyku zameriavať svoju pozornosť na „zlé správy“ (vojny, terorizmus, škandály a všetky druhy ľudských pokleskov). Samozrejme, nejde o to, aby sme podporovali nejaké dezinformácie, ktoré by ignorovali drámu utrpenia, ani aby sme upadli do naivného optimizmu, ktorého sa škandál zla nijako nedotýka. Naopak, chcel by som, aby sa všetci usilovali prekonať pocity zlej nálady a rezignácie, ktoré nás často prepadajú a vrhajú do apatie, vyvolávajúc strach, alebo dojem, že zlu nemožno zabrániť. Napokon, v systéme komunikácie, kde platí logika, že dobrá správa je nezaujímavá – a teda nie je správou, a kde sa tragédia utrpenia a tajomstvo zla ľahko zvrhnú na formu zábavy, môžeme byť v pokušení uspať svoje svedomie alebo sklíznuť do beznádeje.

Preto by som chcel ponúknuť svoj príspevok k hľadaniu takého štýlu komunikácie, ktorý je otvorený a kreatívny, nikdy nie je ochotný prisúdiť hlavnú úlohu zlu, ale usiluje sa ukazovať možné riešenia a povzbudiť tak prijímateľov komunikovanej správy ku konštruktívnemu a zodpovednému prístupu. Chcel by som všetkých vyzvať k tomu, aby mužom a ženám našej doby ponúkli správy a reportáže poznačené zmýšľaním „dobrej noviny“.

Dobrá novina

Život človeka nie je len neosobnou kronikou udalostí, ale sú to dejiny, istý príbeh, ktorý čaká, že bude vyrozprávaný pomocou zvoleného interpretačného kľúča, umožňujúceho vybrať a zhromaždiť tie najdôležitejšie údaje. Realita sama osebe nemá jednoznačný význam. Všetko závisí od pohľadu toho, kto ju vníma, od „okuliarov“, ktoré si pri pohľade na ňu zvolíme: ak zmeníme sklá, aj realita sa bude javiť inak. Odkiaľ teda máme začať, aby sme na skutočnosť hľadeli s tými správnymi „okuliarmi“?

Pre nás kresťanov nemôžu existovať iné, vhodnejšie okuliare na dešifrovanie reality, ako sú okuliare dobrej noviny, a to počnúc dobrou novinou *par excellence*, teda „*evanjeliom Ježiša Krista, Božieho Syna*“ (Mk 1, 1). Týmito slovami začína evanjelista Marek svoju správu: ohlasovaním „dobrej noviny“, ktorá sa týka Ježiša. No ide v nej o viac ako len o informáciu o Ježišovi, je to *dobrá novina, ktorou je Ježiš sám*. Pri čítaní textov evanjelia totiž zistíme, že názov tohto diela zodpovedá jeho obsahu, no predovšetkým, že obsahom je samotná Ježišova osoba.

Táto dobrá novina, ktorou je sám Ježiš, nie je dobrou preto, že by v nej chýbalo utrpenie, ale preto, že aj utrpenie sa v nej prežíva v širšom kontexte. Chápe sa ako integrálna súčasť Ježišovej lásky k Otcovi a k ľudstvu. V Kristovi sa Boh stal solidárnym s každým človekom v akejkoľvek situácii a odhalil nám, že nie sme sami, pretože máme Otca, ktorý nikdy nemôže zabudnúť na svoje deti. „*Neboj sa, veď som s tebou ja*“ (Iz 43, 5): to sú slová útechy od Boha, ktorý odjakživa vstupuje do dejín svojho ľudu. Boží prísľub – „*som s tebou*“ – ide v jeho milovanom Synovi tak ďaleko, že berie na seba celú našu slabosť, a to až do momentu, keď zomiera našou smrťou. V ňom sa aj temnoty a smrť stávajú miestom prežívania spoločenstva so Svetlom a Životom. Tak sa práve tam, kde život zakusuje horkosť krachu, rodí nádej dostupná pre každého. Ide o nádej, ktorá nesklame, pretože Božia láska bola rozliata v našich srdciach (porov. Rim 5, 5) a dáva vzklíčiť novému životu tak, ako rastlina kľíči z odumretého semena v zemi. V tomto svetle sa každá nová tragédia, ktorá sa udeje vo svete, môže stať dejiskom dobrej noviny. Lebo láska dokáže vždy nájsť cestu, ako sa priblížiť a zapáliť srdcia súcitom, nájsť odhodlaných ľudí a ruky pripravené budovať nanovo.

Dôvera v semeno Božieho kráľovstva

Na uvedenie svojich učeníkov a zástupov do tohto evanjeliového zmýšľania – a na poskytnutie tých správnych „okuliarov“, ktorými možno uvidieť logiku lásky, zomierajúcej a vstávajúcej z mŕtvych –

využíva Ježiš podobenstvá. V nich sa Božie kráľovstvo často prirovnáva k semenu, prejavujúcemu svoju životnú silu práve vtedy, keď v zemi umiera (porov. *Mk 4, 1 – 34*). Pri ohlasovaní pokornej moci Božieho kráľovstva sa Ježiš uchýľuje k obrazom a metaforám, čo však vôbec neznamená zníženie jej významu a naliehavosti. Ide o milosrdný spôsob ohlasovania, ktorý necháva počúvajúcemu „priestor“ slobody, aby túto moc mohol prijať a vziať na seba samého. Navyše je to privilegovaný spôsob, ako vyjadriť nesmiernu dôstojnosť veľkonočného tajomstva, lebo sú to skôr obrazy než koncepty, ktoré sprostredkujú paradoxnú krásu nového života v Kristovi. Toho nového života, kde nepriateľstvo a kríž nemaria Božiu spásu, ale ju uskutočňujú; kde slabosť je silnejšia ako akákoľvek ľudská moc, a kde neúspech môže byť predzvesťou väčšieho naplnenia všetkého v láske. Nádej Božieho kráľovstva totiž dozrieva a prehľbuje sa práve tak, ako „*keď človek hodí semeno do zeme; či spí alebo vstáva, v noci či vo dne, semeno klíči a rastie a on ani o tom nevie*“ (*Mk 4, 26 – 27*).

Božie kráľovstvo je už medzi nami, ako semeno, ktoré je skryté pred povrchným pohľadom a jeho rast sa odohráva v tichu. Kto má oči vyčistené Duchom Svätým dokáže vidieť ako klíči a nenechá si vziať radosť z Božieho kráľovstva v dôsledku toho, že všade navôkol je kúkoľ.

Horizonty Ducha

Nádej založená na dobrej novine, ktorou je sám Ježiš, nám umožňuje pozdvihnúť zrak a vedie nás k tomu, aby sme o ňom kontemplovali v liturgickom rámci sviatku Nanebovstúpenia. Pokým sa zdá, akoby sa Pán od nás vzdialil, v skutočnosti sa horizonty nádeje rozširujú. Totiž v Kristovi, ktorý pozdvihol naše človečenstvo až do neba, môže byť každá žena a každý muž plne slobodný „*vojsť do Svätyne skrze Ježišovu krv, tou novou a živou cestou, ktorú nám otvoril cez oponu, to jest cez svoje telo*“ (*Hebr 10, 19 – 20*). Prostredníctvom sily Ducha Svätého sa môžeme stať „svedkami“ a ohlasovateľmi nového, vykúpeného ľudstva, „až po samý kraj zeme“ (porov. *Sk 1, 7 – 8*).

Dôvera v semeno Božieho kráľovstva a vo veľkonočné zmýšľanie musí poznačiť aj náš spôsob komunikácie. Takáto dôvera nám umožňuje robiť svoju prácu – mnohorakými spôsobmi, ktorými sa dnes komunikácia uskutočňuje – s presvedčením, že je možné objaviť a osvetliť dobrú novinu aj v rámci každého príbehu a v tvári každej osoby.

Ten, kto sa s vierou dáva viesť Duchom Svätým, stáva sa schopným rozpoznať v každej udalosti to, čo sa medzi Bohom a ľudstvom odohráva, a spoznáva, že v dramatickom scenári tohto sveta Boh

sám tvorí osnovu dejín spásy. Niť, ktorou sú tieto posvätné dejiny utkané, je nádej a tkáčom nie je nik iný ako Duch Tešiteľ. Nádej je tou najpokornejšou z čností, preto ostáva ukrytá v záhyboch života. Podobá sa však kvasu, ktorý prekvasí celé cesto. My ju živíme tým, že stále znova čítame dobrú novinu – to evanjelium, ktoré bolo toľkokrát „znovu vytlačené“ v nových vydaniach, vo svätých mužoch a ženách, ktorí sa stali ikonami Božej lásky. Aj dnes Duch zasieva v nás túžbu po Božom kráľovstve prostredníctvom mnohých „živých“ kanálov – osôb, ktoré sa uprostred drámy dejín dávajú viesť dobrou novinou a slúžia v tme tohto sveta ako majáky, ktoré osvetľujú smer a otvárajú nové cesty dôvery a nádeje.

Vo Vatikáne 24. januára 2017

František